

PORADNIK GAZETY PRAWNEJ

UKAZUJE SIĘ OD 1995 ROKU

P O L E C A

NOWA PKPiR 2016

ZMIANY OD 8 KWIETNIA 2016 R.

- Kto musi prowadzić pkpir według nowego wzoru
- Czy trzeba drukować pkpir prowadzoną elektronicznie
- Kto nie musi sporządzać dwóch spisów z natury
- Jak dokonać korekty kosztów i przychodów

ISBN 978-83-7440-673-4

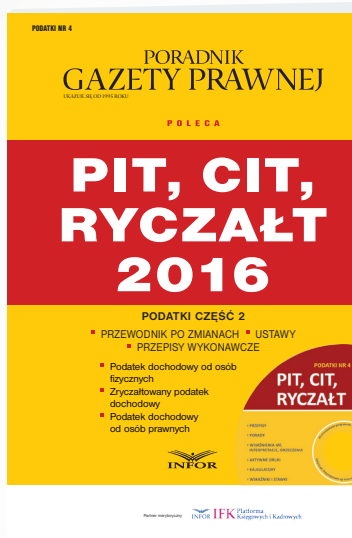
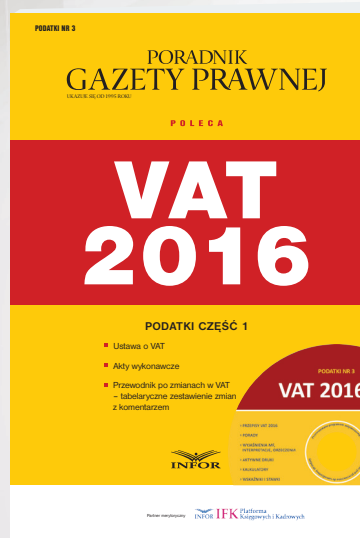
Partner merytoryczny

IFK Platforma
Księgowych i Kadrowych

PODATKI 2016

PAKIET ŻÓŁTYCH KSIĄŻEK

VAT + PIT, CIT, RYCZAŁT + ORDYNACJA PODATKOWA
W CENIE 69 ZŁ ZAMIAST ~~89,7 ZŁ~~

www.sklep.infor.pl

22 212 07 30, 801 626 666

bok@infor.pl

NOWA PKPiR 2016

ZMIANY OD 8 KWIETNIA 2016 R.

- Kto musi prowadzić pkpir według nowego wzoru
- Czy trzeba drukować pkpir prowadzoną elektronicznie
- Kto nie musi sporządzać dwóch spisów z natury
- Jak dokonać korekty kosztów i przychodów

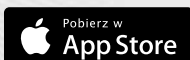

www.infororganizer.pl

Najszybsze odpowiedzi!

Mobilny INFORorganizer to najszybszy dostęp do aktualności dla księgowych. Aplikacja błyskawicznie dostarczy informacje z zakresu prawa i podatków na twoją komórkę.

Bezpłatna aplikacja

Grupa INFOR PL

Prezes Zarządu
Ryszard Pieńkowski

INFOR PL Spółka Akcyjna
01-042 Warszawa
ul. Okopowa 58/72
www.infor.pl

PKPiR 2016

Dyrektor Centrum Rynku Firm
Marzena Nikiel

Redaktor merytoryczny
Katarzyna Wojciechowska

Redaktor graficzno-techniczny
Edyta Wojtecka

Korekta
Barbara Redzyńska

Adres redakcji
01-042 Warszawa,
ul. Okopowa 58/72
www.pgpi.infor.pl

Biuro Reklamy

Aneta Dmowska
e-mail: aneta.dmowska@infor.pl
Monika Jukiewicz
e-mail: monika.jukiewicz@infor.pl
tel. 22 530 40 27

Biuro Obsługi Klienta

01-042 Warszawa, ul. Okopowa 58/72
tel. 22 761 30 30, 801 626 666
faks: 22 761 30 31
e-mail: bok@infor.pl

Copyright by INFOR PL Spółka Akcyjna. Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii lub powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.

Druk: TINTA

Materiałów niezamówionych nie zwracamy, zachowując sobie prawo do skrótów i zmian tytułu. Nie ponosimy odpowiedzialności za treść reklam zamieszczonych na łamach.

Wstęp	5
1. Kto prowadzi księgę przychodów i rozchodów	7
1.1. Pkpir przy prowadzeniu działań specjalnych produkcji rolnej	10
1.2. Pkpir rolników	12
1.3. Wyłączenia z prowadzenia pkpir	15
1.3.1. Osoby zagraniczne	16
1.3.2. Sprzedaż majątku likwidacyjnego	17
1.4. Zwolnienie z obowiązku prowadzenia księgi	18
1.5. Pkpir w okresie zawieszenia działalności gospodarczej	18
2. Przychody rozliczane w pkpir	21
2.1. Kolumna 7 – „Wartość sprzedanych towarów i usług”	21
2.1.1. Rozliczenie otrzymanej zaliczki	24
2.1.2. Rozliczenie sprzedaży udokumentowanej fakturą oraz raportem dobowym ...	25
2.1.3. Rozliczenie korekty przychodów	25
2.2. Kolumna 8 – „Pozostałe przychody”	28
2.2.1. Rozliczenie dofinansowań	33
2.3. Dowody księgowe rozliczające przychody	38
3. Koszty rozliczane w pkpir	41
3.1. Kolumna 10 – „Zakup towarów handlowych i materiałów wg cen zakupu”	41
3.1.1. Przesunięcie towaru	45
3.1.2. Rozliczenie zmiany przeznaczenia towaru handlowego	46
3.1.3. Straty w towarach handlowych	49
3.2. Kolumna 11 – „Koszty uboczne zakupu”	51
3.3. Kolumna 12 – „Wynagrodzenia w gotówce i w naturze”	52
3.3.1. Wynagrodzenia pracownicze	52
3.3.2. Wynagrodzenia z umów o dzieło, zlecenia	55
3.3.3. Nie każde wynagrodzenie w kolumnie 12 pkpir	57
3.4. Kolumna 13 – „Pozostałe wydatki”	57
3.4.1. Podróże służbowe pracowników	57
3.4.2. Podróż służbowa właściciela firmy	59
3.4.3. Samochód rozliczany według ewidencji przebiegu pojazdu	61
3.4.4. Nieodliczony VAT jako koszt	67
3.4.5. Ubezpieczenie AC samochodu w podwójnym limicie	68
3.4.6. Odpisy amortyzacyjne	69
3.4.7. Ważna wartość środka trwałego	70
3.4.8. Odpisy amortyzacyjne przy samochodach osobowych	72
3.4.9. Ulepszenie środka trwałego	73
3.4.10. Wydatki na naprawy reklamacyjne	73

3.5. Kolumna 16 – „Koszty działalności badawczo-rozwojowej, o których mowa w art. 26e ustawy o podatku dochodowym”	75
3.6. Koszty na przełomie roku	78
3.7. Korekta kosztów	82
3.7.1. Koniec korekty kosztów z tytułu nieterminowych płatności zobowiązań	84
3.8. Dowody księgowe rozliczające koszty	87
3.8.1. Dowody wewnętrzne	88
3.8.2. Zakup towarów rolnych od producenta	89
4. Zamknięcie księgi przychodów i rozchodów	92
4.1. Podsumowanie roczne zapisów	92
4.2. Spis z natury	92
4.2.1. Jak wycenić spis z natury	96
4.2.2. Różnice inwentaryzacyjne	99
4.3. Ustalanie dochodu różnicą remanentów	102
4.4. Rozliczenie dochodu wspólników spółek osobowych	103
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (j.t. Dz.U. z 2014 r., poz. 1037; zm.: Dz.U. z 2016 r., poz. 467)	105

Opracowanie zostało przygotowane na podstawie przepisów prawnych obowiązujących w dniu 20 kwietnia 2016 r.

Wstęp

Od 8 kwietnia 2016 r. obowiązuje nowy wzór podatkowej księgi przychodów i rozchodów. Wyodrębniono w nim osobną kolumnę (16) do ewidencjonowania wydatków odliczanych w ramach wprowadzonej od 1 stycznia 2016 r. ulgi badawczo-rozwojowej (szczegółowo zagadnienie to omawiamy w pkt 3.5. Kolumna 16 – „Koszty działalności badawczo-rozwojowej, o których mowa w art. 26e ustawy o podatku dochodowym”, na str. 75). Nowy wzór pkpir został wprowadzony przez rozporządzenie Ministra Finansów z 31 marca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz.U. z 2016 r., poz. 467) – dalej: rozporządzenie zmieniające.

UWAGA!

Do końca 2016 r. podatnicy mogą stosować dotychczasowy wzór pkpir, jeżeli przed wejściem w życie rozporządzenia zmieniającego, tj. przed 8 kwietnia 2016 r., prowadzili już pkpir według dotychczasowego wzoru. Bezwzględny obowiązek prowadzenia pkpir według nowego wzoru mają podatnicy rozpoczynający działalność gospodarczą, którzy zamierzają ewidencjonować przychody oraz koszty za pomocą pkpir.

Podatnicy rozpoczynający działalność w trakcie 2016 r., którzy wbrew obowiązkowi zdecydowaliby się na prowadzenie pkpir według dotychczasowego wzoru, muszą się liczyć z tym, że w przypadku ewentualnej kontroli ich księga zostanie uznana za wadliwą. Grozi za to kara grzywny (art. 61 § 3 k.k.s.).

PRZYKŁAD

Podatnik prowadzi księgę przychodów i rozchodów od początku 2016 r. Do końca 2016 r. może stosować dotychczasowy wzór pkpir.

PRZYKŁAD

Podatnik rozpoczął działalność gospodarczą od 1 czerwca 2016 r. Zdecydował się ją opodatkowywać według zasad ogólnych i prowadzić podatkową księgę przychodów i rozchodów. Podatnik jest zobowiązany do założenia księgi według nowego wzoru.

W praktyce może się jednak zdarzyć, że podatnicy kontynuujący działalność, mimo że nie mają takiego obowiązku, decydują się na rozpoczęcie ewidencji pkpir prowadzonej według nowego wzoru już w trakcie 2016 r. Ponieważ przepisy rozporządzenia zmieniającego nie wyjaśniają, jak dokonać takiej zmiany, należy przyjąć, że najlepiej do końca kwietnia prowadzić pkpir według starego wzoru, a ewidencjonowanie w pkpir prowadzonej według nowego wzoru rozpocząć od maja. Trzeba podkreślić, że w takim przypadku podatnik nie ma obowiązku przenoszenia wpisów z pkpir prowadzonej według dotychczas obowiązującego wzoru do pkpir prowadzonej według nowego wzoru za okres do końca kwietnia 2016 r.

Nowy wzór podatkowej księgi przychodów i rozchodów

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Nr dowodu księgowego	Kontrahent		Opis zdarzenia gospodarczego	Przychód					
			imię i nazwisko (firma)	adres		wartość sprzedanych towarów i usług		pozostałe przychody		razem przychód (7 + 8)	
						zł	gr	zł	gr	zł	gr
1	2	3	4	5	6	7		8		9	
					Suma strony						
					Przeniesienie z poprzedniej strony						
					Razem od początku roku						

Zakup towarów handlowych i materiałów wg cen zakupu		Koszty uboczne zakupu		Wydatki (koszty)								Koszty działalności badawczo-rozwojowej, o których mowa w art. 26e ustawy o podatku dochodowym				Uwagi
				wynagrodzenia w gotówce i w naturze		pozostałe wydatki		razem wydatki (12 + 13)				opis kosztu		wartość		
zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr		zł	gr		
10		11		12		13		14		15		16				17

W publikacji przedstawiamy ewidencję poszczególnych zdarzeń gospodarczych w pkpir prowadzonej według nowego wzoru, z adnotacją, jak powinien wyglądać zapis w pkpir prowadzonej według poprzednio obowiązującego wzoru.

Od 8 kwietnia 2016 r. zmieniono również wzór pkpir dla rolników prowadzących działalność gospodarczą. Nowy wzór muszą stosować tylko rolnicy rozpoczynający działalność po 7 kwietnia 2016 r. Rolnicy, którzy rozpoczęli działalność przed 8 kwietnia 2016 r. i ją kontynuują, mogą do końca 2016 r. prowadzić ewidencję według dotychczasowego wzoru pkpir (szczegółowo zagadnienie to omawiamy w pkt 1.2. Pkpir rolników, na str. 12).

Rozporządzenie zmieniające uchyliło również przepisy dotyczące dowodów, jakie podatnicy mieli obowiązek sporządzać w przypadku dokonywania korekty kosztów z tytułu nieuregulowania należności w terminie. Przepis art. 24d ustawy o PIT, który regulował zasady dokonywania takiej korekty, został z dniem 1 stycznia 2016 r. uchylony. W związku z tym zasadne stało się uchylenie przepisów w rozporządzeniach wykonawczych związanych bezpośrednio z tymi regulacjami. Podatnicy powinni jednak pamiętać, że na podstawie przepisów przejściowych nadal mogą dokonywać powrotnego zwiększenia kosztów zmniejszonych do końca 2015 r., jeżeli po 1 stycznia 2016 r. uregulują zaległą należność. W takim przypadku powinni stosować przepisy rozporządzenia w sprawie prowadzenia pkpir w brzmieniu dotychczasowym – § 2 rozporządzenia zmieniającego (szczegółowo zagadnienie to omawiamy w pkt 3.7.1. Koniec korekty kosztów z tytułu nieterminowych płatności zobowiązań, na str. 84).

Rozporządzenie zmieniające zwolniło podatników, którzy kontynuują działalność gospodarczą, z obowiązku sporządzania dwóch spisów z natury, tj. na 31 grudnia oraz na 1 stycznia następnego roku podatkowego. W praktyce bowiem podatnik i tak sporządzał jeden spis z natury na koniec roku, a fiskus tego nie kwestionował (szczegółowo zagadnienie to omawiamy w pkt 4.2. Spis z natury, na str. 92).

Podatników zwolniono również z obowiązku drukowania księgi prowadzonej przy użyciu komputera, jeżeli używany program komputerowy zapewnia wydrukowanie pkpir według wzoru określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie pkpir. Wystarczające będzie przeniesienie treści księgi na informatyczny nośnik danych zapewniający trwałość zapisu informacji. Zapisu treści na nośniku zapewniającym trwałość zapisu należy dokonywać po każdym miesiącu, który jest okresem rozliczeniowym dla celów rozliczenia zaliczki na podatek i jako taki podlega kontroli podatkowej. Przy braku zapisu zakończonego miesiąca księga może być uznana za prowadzoną wadliwie, za co grozi kara grzywny na podstawie art. 61 § 3 k.k.s. (szczegółowo zagadnienie to omawiamy w pkt 1. Kto prowadzi księgę przychodów i rozchodów, na str. 7). Podatnicy posługujący się programem komputerowym, który nie zapewnia wydrukowania pkpir zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia w sprawie prowadzenia pkpir, nadal muszą sporządzać wydruki.

1. Kto prowadzi księgę przychodów i rozchodów

Podatkową księgę przychodów i rozchodów (dalej: pkpir) zobowiązane są prowadzić osoby fizyczne prowadzące indywidualną działalność gospodarczą lub działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej osób fizycznych, spółki jawnej osób fizycznych czy spółki partnerskiej, których dochody z działalności gospodarczej są opodatkowane według zasad ogólnych albo podatkiem liniowym – a osiągnięte w poprzednim roku przychody nie zobowiązują tych podmiotów do zaprowadzenia ksiąg rachunkowych.

UWAGA!

Osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych oraz spółki partnerskie są zobowiązane prowadzić w 2016 r. księgi rachunkowe, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy (tj. 2015 r.) wyniosły co najmniej 5 092 440 zł (równowartość 1 200 000 euro). Przeliczenia kwoty 1 200 000 euro dokonuje się po średnim kursie ogłoszonym przez NBP na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzającego rok obrotowy. Średni kurs euro 1 października 2015 r. wyniósł 4,2437 zł.

Zasady ogólne polegają na opodatkowaniu dochodów z działalności gospodarczej według skali podatkowej. Zaletą opodatkowania dochodów według skali podatkowej jest możliwość:

- potrącania kosztów uzyskania przychodów,
- skorzystania z pełnego katalogu ulg podatkowych, m.in. z odliczenia od dochodu darowizn czy odliczenia od podatku ulgi rodzinnej,
- rozliczenia podatku wspólnie z małżonkiem lub jako osoba samotnie wychowująca dziecko.

Minusem opodatkowania dochodów według skali podatkowej jest opodatkowanie dochodów powyżej kwoty 85 528 zł wysoką stawką podatkową, tj. 32%.

Istotą podatku liniowego jest to, że bez względu na wysokość dochodu osiąganego z działalności gospodarczej podatnik opłaca podatek dochodowy według jednej stałej stawki, tj. 19% (art. 30c ust. 1 ustawy o PIT). Ta forma opodatkowania jest więc korzystna dla podatnika o wysokich dochodach z działalności gospodarczej, który przy opodatkowaniu dochodów według skali podatkowej wchodziłby w drugi próg podatkowy.

Wadą podatku liniowego jest brak możliwości skorzystania z preferencyjnych rozliczeń wspólnie z małżonkiem albo jako osoba samotnie wychowująca dzieci. Również katalog odliczeń jest węższy niż przy opodatkowaniu według skali podatkowej.

PRZYKŁAD

Osoba fizyczna prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki jawnej, której wspólnikami są ta osoba fizyczna oraz spółka z o.o. Dochód z działalności gospodarczej tej osoby (podatnikami podatku dochodowego są wspólnicy spółki jawnej) jest opodatkowany według skali podatkowej. Taka spółka jawna nie może prowadzić pkpir, ponieważ jej wspólnikami nie są wyłącznie osoby fizyczne. Musi więc prowadzić księgi rachunkowe.

PRZYKŁAD

Osoba fizyczna prowadzi indywidualną działalność gospodarczą oraz działalność w formie spółki jawnej osób fizycznych. W obu przypadkach dochody tej osoby z działalności gospodarczej są opodatkowane podatkiem liniowym. Przychody z indywidualnej działalności gospodarczej wyniosły w 2015 r. 120 000 zł. Przychody spółki wyniosły w 2015 r. 5 500 000 zł. W takim przypadku spółka jawna jest zobowiązana prowadzić w 2016 r. księgi rachunkowe. Dla indywidualnej działalności gospodarczej osoba fizyczna może w 2016 r. prowadzić pkpir.

Z praktyki organów podatkowych:

- **Prowadzenie pkpir przy wspólnym przedsięwzięciu:** *Wnioskodawca wspólnie z inną osobą fizyczną zamierzają prowadzić szkołę podstawową oraz gimnazjum. Wnioskodawca wraz z inną osobą zostaną wpisani łącznie do stosownej ewidencji prowadzonej przez właściwą jednostkę samorządu terytorialnego jako organ prowadzący szkołę. Działalność będą prowadzić na zasadzie spółki cywilnej lub wspólnego przedsięwzięcia. (...) Co prawda, powyższe przepisy nie wskazują jako podmiotu obowiązującego do prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów – wspólnego przedsięwzięcia, jednakże jego podobieństwo, a w zasadzie tożsamość z instytucją spółki cywilnej powinno prowadzić do konstatacji, że również i w przypadku wspólnego przedsięwzięcia osób fizycznych – jedyną właściwą ewidencją powinna być podatkowa księga przychodów i rozchodów. Taka wspólna księga razem ze wspólną ewidencją środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych umożliwiłaby dokładne obliczenie dochodu (straty), podstawy opodatkowania oraz wysokości należnego podatku. Każdy bowiem z uczestników przedsięwzięcia (w tym Wnioskodawca) rozliczałby je na podstawie umówionego w umowie/porozumieniu udziału w zyskach i stratach. Powyższy sposób rozliczeń wydaje się zresztą jedynym możliwym, gdyż – w przeciwnym stanowisku (odrębną księgą dla każdego uczestnika przedsięwzięcia) trudno sobie wyobrazić, by uczestnicy wspólnego przedsięwzięcia każdą fakturę zakupu i sprzedaży pozyskiwali/generowali w wielu egzemplarzach – tak, by każdy miał egzemplarz dla siebie (interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z 26 czerwca 2014 r., nr ILPB1/415-366/14-2/AA).*

Należy zastrzec, że jeżeli szkoła będzie realizować zadania zlecone i otrzyma na ten cel dotacje lub subwencje z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub funduszy celowych, powinna prowadzić księgi rachunkowe od początku roku obrotowego, w którym dotacje lub subwencje zostały jej przyznane. Jeśli dotacja lub subwencja nie jest powiązana z zadaniem zleconym, to prowadzenie pkpir jest wystarczające.

Z praktyki organów podatkowych:

- **Przedszkole może prowadzić pkpir:** *Z przedstawionego we wniosku opisu zdarzenia przyszłego wynika, że od września 2014 r. Wnioskodawczyni, jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej, na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej oraz wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych prowadzi niepubliczne przedszkole oraz niepubliczną szkołę podstawową o uprawnieniach szkoły publicznej. We wrześniu 2014 r. Wnioskodawczyni wystąpiła z wnioskiem do Urzędu Miasta o udzielenie dotacji z budżetu miasta na rzecz niepublicznych oraz publicznych szkół i innych placówek oświatowych prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne, zgodnie z art. 90 ustawy o systemie oświaty. Zdarzenia gospodarcze związane z prowadzoną przez Wnioskodawczynię działalnością gospodarczą ewidencjonowane są w podatkowej księdze przychodów i rozchodów. Ponadto z wniosku wynika, że nie przekroczyła progu przychodów, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości. Nie dotyczy jej również art. 2 ust. 1 pkt 7 tej ustawy, bowiem nie ma ani nie będzie miała podpisanej umowy z Urzędem Miasta, w której Urząd zlecałby Wnioskodawczyni wykonanie określonych czynności, uzależniających przyznanie przedmiotowej dotacji od ich wykonania. Z powyższego wynika, że Wnioskodawczyni nie wypełni hipotezy cyt. art. 2 ust. 1 pkt 2 i pkt 7 ustawy o rachunkowości. W konsekwencji, w świetle tak opisanego zdarzenia przyszłego, stwierdzić należy, że Wnioskodawczyni nie jest zobowiązana do prowadzenia ewidencji księgowej w postaci ksiąg rachunkowych. Tym samym zdarzenia gospodarcze związane z działalnością gospodarczą prowadzoną w formie niepublicznego przedszkola oraz niepublicznej szkoły podstawowej, Wnioskodawczyni może ewidencjonować w prowadzonej podatkowej księdze przychodów i rozchodów (interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z 20 stycznia 2015 r., nr IBPBI/1/415-1276/14/ESZ).*

Obowiązek prowadzenia księgi dotyczy nie tylko wymienionych wcześniej przedsiębiorców. Dotyczy on również osób:

- wykonujących działalność na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia, zawartych zgodnie z odrębnymi przepisami,
- prowadzących działy specjalne produkcji rolnej, jeżeli osoby te zgłosiły zamiar prowadzenia tych ksiąg, a limit przychodów za zeszły rok nie zobowiązuje ich do zaprowadzenia ksiąg rachunkowych,
- duchownych, które zrzekły się opłacania zryczałtowanego podatku dochodowego (art. 24a ust. 2 ustawy o PIT).

Wymienione podmioty prowadzą pkpir według podstawowego wzoru określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z 26 sierpnia 2003 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (j.t. Dz.U. z 2014 r., poz. 1037 z późn. zm.) – dalej: rozporządzenie w sprawie pkpir. Od 8 kwietnia 2016 r. obowiązuje nowy wzór pkpir (prezentujemy go we wstępie do publikacji). Został wprowadzony przez rozporządzenie Ministra Finansów z 31 marca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz.U. z 2016 r., poz. 467). Do stosowania nowego wzoru są zobowiązani podatnicy rozpoczynający działalność gospodarczą. Podatnicy, którzy kontynuują działalność gospodarczą, mogą:

- do końca 2016 r. stosować dotychczasowy wzór pkpir, jeżeli przed 8 kwietnia 2016 r. prowadzili już pkpir według dotychczasowego wzoru, albo
- rozpocząć ewidencję na nowym wzorze pkpir (§ 3 ust. 1 rozporządzenia zmieniającego).

W nowym wzorze wyodrębniono kolumnę 16 do wpisywania wydatków na działalność badawczo-rozwojową. Dotychczas kolumna ta była przeznaczona na wpisywanie uwag. Po nowelizacji uwagi wpisuje się w kolumnie 17.

Prowadzonej księgi przychodów i rozchodów nie można, co do zasady, zmieniać na księgi rachunkowe w trakcie roku, chyba że następuje zmiana, z którą związany jest obowiązek zaprowadzenia ksiąg rachunkowych.

PRZYKŁAD

Spółka jawna osób fizycznych prowadzi w 2016 r. księgę przychodów i rozchodów. 1 września 2016 r. do spółki tej przystępuje jako wspólnik spółka z o.o. Od 1 września 2016 r. spółka jawna ma obowiązek zaprowadzić księgi rachunkowe. Na 31 sierpnia 2016 r. musi więc zamknąć księgę przychodów i rozchodów.

Podatnicy mogą prowadzić pkpir w wersji papierowej albo elektronicznie. W przypadku prowadzenia księgi w systemie teleinformatycznym warunkiem uznania księgi za prawidłową jest:

- 1) określenie na piśmie szczegółowej instrukcji obsługi programu komputerowego wykorzystywanego do prowadzenia księgi;
- 2) stosowanie programu komputerowego zapewniającego bezzwłoczny wgląd w treść dokonywanych zapisów oraz umożliwiającego wydrukowanie wszystkich danych w porządku chronologicznym, zgodnie z wzorem księgi;
- 3) przechowywanie zapisanych danych na informatycznych nośnikach danych, w sposób chroniący je przed zniszczeniem lub zniekształceniem, naruszeniem ustalonych zasad ich przetwarzania lub ich modyfikacją w sposób nieuprawniony (§ 31 ust. 1 rozporządzenia w sprawie pkpir).

Do 7 kwietnia 2016 r. podatnicy mieli obowiązek sporządzania wydruku zapisów dokonanych za dany miesiąc nie później niż do 20 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni. Od 8 kwietnia 2016 r. zlikwidowano ten obowiązek uchylając dotychczasowy ust. 2 w § 31 rozporządzenia w sprawie pkpir.

W związku z tym po nowelizacji wystarczające jest przeniesienie treści księgi prowadzonej w programie komputerowym, który zapewnia jej wydrukowanie według wzoru określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie pkpir, na informatyczny nośnik danych zapewniający trwałość zapisu informacji. Zapisu treści na nośniku zapewniającym trwałość zapisu należy dokonywać po każ-

dym miesiącu, który jest okresem rozliczeniowym dla celów rozliczenia zaliczki na podatek i jako taki podlega kontroli podatkowej. Przy braku zapisu zakończonego miesiąca księga może być uznana za prowadzoną wadliwie, za co grozi kara grzywny na podstawie art. 61 § 3 k.k.s. Nadal obowiązek dokonywania wydruku mają podatnicy, którzy prowadzą pkpir w programie komputerowym niezapewniającym wydruku pkpir według wzoru określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie pkpir (§ 31 ust. 3 rozporządzenia w sprawie pkpir).

1.1. Pkpir przy prowadzeniu działów specjalnych produkcji rolnej

Przy prowadzeniu działów specjalnych produkcji rolnej podatnicy mają do wyboru dwa sposoby ustalania dochodu:

- na podstawie prowadzonych ksiąg (pkpir albo ksiąg rachunkowych),
- według norm szacunkowych.

Działami specjalnymi produkcji rolnej są uprawy w szklarniach i ogrzewanych tunelach foliowych, uprawy grzybów i ich grzybní, uprawy roślin „in vitro”, fermowa hodowla i chów drobiu rzeźnego i nieśnego, wylęgarnie drobiu, hodowla i chów zwierząt futerkowych i laboratoryjnych, hodowla dżdżownic, hodowla entomofagów, hodowla jedwabników, prowadzenie pasiek oraz hodowla i chów innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym. Nie stanowią działów specjalnych produkcji rolnej uprawy, hodowla i chów zwierząt w rozmiarach nieprzekraczających wielkości określonych w załączniku nr 2 do ustawy o PIT (art. 2 ust. 3 i 3a ustawy o PIT).

UWAGA!

Od 1 stycznia 2016 r. obowiązują zmiany w zakresie zasad opodatkowania dochodów z działów specjalnych produkcji rolnej.

Podatnicy, którzy chcą ustalić dochody z działów specjalnych produkcji rolnej z zastosowaniem norm szacunkowych, są obowiązani złożyć w terminie do 20 stycznia roku podatkowego urzędowi skarbowemu deklarację według ustalonego wzoru o rodzajach i rozmiarach zamierzonej produkcji w roku podatkowym (art. 43 ust. 1 ustawy o PIT). Nie składają już – tak jak robili to w latach ubiegłych – deklaracji PIT-6 w terminie do 30 listopada roku poprzedzającego rok podatkowy. Na mocy przepisów przejściowych nowy termin składania PIT-6 miał zastosowanie już do deklaracji PIT-6 składanej na 2016 r. (art. 6 ustawy z 9 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. z 2015 r., poz. 699). Oznacza to, że PIT-6 (wersja 12) na 2016 r. podatnicy mieli obowiązek złożyć do 20 stycznia 2016 r. Nie należało tego robić do 30 listopada 2015 r.

Nowością jest również to, że PIT-6 mają obowiązek składać tylko podatnicy, którzy ustalają dochód z działów specjalnych produkcji rolnej na podstawie norm szacunkowych. Deklaracji PIT-6 nie powinni składać podatnicy, którzy ustalają dochód z działów specjalnych produkcji rolnej na podstawie pkpir lub ksiąg rachunkowych. Po raz pierwszy zasada ta miała zastosowanie do PIT-6 składanego na 2016 r. Potwierdziło to Ministerstwo Finansów w wydanym 5 października 2015 r. komunikacie „Nowy termin do złożenia deklaracji PIT-6”, opubl. na www.mofnet.gov.pl. Czytamy w nim, że:

 (...) *Deklaracji PIT-6 na 2016 r. nie składają podatnicy, którzy zdecydowali, że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej w 2016 r. będą ustalać na podstawie prowadzonej podatkowej księgi przychodów i rozchodów lub ksiąg rachunkowych rezygnując tym samym z ustalania dochodu z działów specjalnych produkcji rolnej na podstawie norm szacunkowych dochodu.*

Deklaracji PIT-6 na 2016 r. nie składają również podatnicy obowiązani do ustalania dochodu z działów specjalnych produkcji rolnej w 2016 r. na podstawie prowadzonych ksiąg rachunkowych.

Od 1 stycznia 2016 r. podatnik, który jest zobowiązany prowadzić księgi rachunkowe według przepisów ustawy o rachunkowości, nie ma możliwości wyboru opodatkowania dochodu na podstawie norm szacunkowych. Musi opłacać podatek na podstawie prowadzonych ksiąg rachunkowych. W ta-